

نقش زنان در اقتصاد مقاومتی

استاد راهنما:

سرکار خانم زهرا محمدی

گرد آورندگان:

سارا امجدیان - لیلا بساطی

حوزه علمیه امام خامنه ای (حفظه الله)

پاییز ۹۶

چکیده:

خانواده به عنوان واحد کوچکی از اجتماع در توسعه و رشد اقتصادی جامعه نقشی اساسی ایفا می کند. یکی از اعضای موثر در خانواده، زن می باشد که در نقش های همسری و مادری حضور داشته و تاثیرات مهمی بر خانواده و در نهایت جامعه دارد.

در نتیجه میزان، چگونگی و شیوه مصرف و پس انداز زن در عملکرد و چرخه های اقتصاد کشور تأثیر به سزایی دارد.

زنان با انجام کارهای خانه داری مانند نگهداری از کودکان و سالمندان، پختن غذا، توجه به بهداشت و نظافت خانه و خانواده علاوه بر این که نقش مهمی در اقتصاد خانواده دارند، شاخص سرمایه ثروت ملی را نیز به طور چشمگیری افزایش می دهند. زنان علاوه بر کار خانه داری با انجام فعالیت های اقتصادی یا در حوزه اجتماعی و یا در حوزه اشتغال خانگی می توانند در ساعات اوقات فراغت، ضمن انجام یک فعالیت مطابق با سابقه و علایق خودشان سهمی در تأمین هزینه های خانواده به عهده گیرند. معمولاً حاصل این فعالیت اقتصادی زن باعث خروج خانواده از خط فقر می گردد.

از این روست که زن را می توان رکن مولد اقتصاد خانواده و جامعه دانست، رکنی که علاوه بر مدیریت فضای خانه و تربیت فرزندان، می تواند به صورت مستقیم وارد فضای جامعه شود و از طریق صرفه جویی های خرد و پرهیز از اسراف و رواج سبک زندگی درست، جامعه را اصلاح کند

واژگان کلیدی: زن، اقتصاد مقاومتی، الگوی مصرف، اشتغال زن، توسعه

یکی از مفاهیم اقتصادی که تاکنون در عرصه‌ی نظر و عمل مغفول مانده «اقتصاد مقاومتی» است. تعریف اقتصاد، اقتصاد از دیدگاه مکاتب فکری، نقش زنان در اقتصاد و ... همگی موضوعاتی هستند که پژوهشگران و اندیشمندان در لابلای پژوهشها و تحقیقات خود به کرات بدان پرداخته اند لکن عنوان اقتصاد مقاومتی، خصوصاً بررسی نقش زنان در این پدیده، موضوعی است که با توجه خلق این ایده در حال حاضر توسط مقام معظم رهبری، در اندیشه های اقتصاد دانان، سابقه تحقیق و تفحص نداشته است. چرا که تاکنون چنین دشمنی ها و تحریمهای همه جانبه بانکی، مبادلاتی و اقتصادی - سیاسی علیه هیچ کشوری تا به این گستره، در هیچ سطحی اعم از منطقه ای و بین المللی هرگز سابقه نداشته است. مقام معظم رهبری مبتکر و خالق این ایده مهم، اقتصاد مقاومتی را اقتصادی می دانند که " به یک ملت امکان و اجازه می دهد حتّی در شرایط فشار هم، رشد و شکوفائی خود را داشته باشد".

با توجه به اینکه اجرایی نمودن اقتصاد مقاومتی، نیازمند اقبال و پذیرش از طرف جامعه است، ضرورت نقش خانواده ها به عنوان کانون تربیت فرزند و و زنان به عنوان متولی این موضوع دو چندان حس می شود.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات و مفهوم شناسی

گفتار اول: کلیات

تعریف و تبیین موضوع	۱
اهمیت و ضرورت	۱
اهداف و دستاوردهای تحقیق	۱
پیشینه موضوع تحقیق	۲
سؤالات تحقیق	۲
فرضیه های تحقیق	۲
پیش فرض های تحقیق	۲
روش گرد آوری مطالب	۳
مفاهیم و متغیر ها	۳
ساختار تحقیق	۳
محدودیت ها ، مشکلات و موانع تحقیق	۴

گفتار دوم: مفهوم شناسی

اقتصاد در لغت و اصطلاح	۴
اقتصاد در آیات و روایات	۴
مفهوم مقاومت	۵
مفهوم اقتصاد مقاومتی	۵

فصل دوم: تقویت فرهنگ کار و تولید

نقش زنان در توسعه	۷
عوامل موفقیت زنان در کارآفرینی	۸
۱- مهارت‌های ارتباطی	۸
۲- مهارت‌های مردمی	۸
۳- مهارت‌های به کاری‌گیری تفکرشبکه ای	۹
۴- مهارت برقرای توافق	۹
۵- توانایی در ایجاد و گسترش روابط حسنه است	۹
اشتغال زنان و تأثیر آن بر اقتصاد	۹

فصل سوم: نقش زنان در بهره‌وری اقتصادی خانواده

نقش زنان در تحقق اقتصاد مقاومتی	۱۲
الف) آموزش رفتارهای مطلوب اقتصادی به فرزندان	۱۳
خشم الهی	۱۳
کیفر اخروی	۱۴
خواری قیامت	۱۴
هلاکت	۱۵
اصلاح الگوی مصرف و پرهیز از اسراف	۱۵
اقتصاد مقاومتی زنان خانه دار	۱۸
حمایت از تولید ملی	۱۹
استفاده حداکثری از همه ظرفیت ها	۱۹
روح خودباوری و خودکفایی	۲۰

را فراهم کند که در این راستا نقش خانواده ها به عنوان هسته اصلی نظام اجتماعی و به ویژه زنان در اجرایی شدن آن بسیار حائز اهمیت می باشد. همان طور که اشاره شده که در صورت نهادینه شدن این ارکان در بین مردم شاهد اثرات مثبت آن مثل: کاهش وابستگی ها، مقابله با تحریم های اقتصادی، ایجاد اشتغال، ایجاد خلاقیت و نوآوری و... در سطح جامعه خواهیم بود.

ساده زیستی و ساده پوشی و زندگی با روح و صفا، سبک و سیره فاطمه (سلام الله علیها) بوده است.^۱

خانواده از ارکان اساسی یک جامعه انسانی است و این خانواده سالم هست که جامعه سالم را تشکیل می دهد پس در نظام ارزشی اسلام خانواده از منزلت و قداست خاصی برخوردار بوده و زنان علاوه بر وجهه انسانی خویش و نیز نقش اجتماعی اش در سطح جامعه، در سطح خانواده نیز دارای نقش و مسوولیت هایی هستند که تربیت صحیح فرزند و پاسداری از کانون گرم خانواده از مهمترین این نقش ها است.

یکی از امتیازات سال ۱۳۹۵ مزین بودن به دو سالروز ولادت حضرت زهرا (سلام الله علیها) است و روز زن و مادر است که باید از این روی داد به نحو احسن استفاده کرد و با سر لوحه قرار دادن زندگی صدیقه طاهره (سلام الله علیها) سال جاری را سال زندگی فاطمی قرار داد.

هرچند در این مختصر نمی توان به همه ابعاد زندگی حضرت زهرا (سلام الله علیها) اشاره کرد ولی یکی از ابعاد زندگی آن حضرت که می تواند سر لوحه زندگانی ها باشد ساده زیستی و دوری از اسراف توسط صدیقه طاهره (سلام الله علیها) است.

به نحوی که در تاریخ وارد است روزی پیامبر اکرم حضرت محمد (صلی الله علیه و اله) وارد منزل حضرت فاطمه (سلام الله علیها) شد، دخترش را دید که روی زمین نشسته با یک دست فرزندش را در آغوش گرفته و با دست دیگر با آسیاب دستی گندم ها را آرد می کند، اشک در چشمان پیامبر حلقه زد و فرمودند: «دخترم، تلخی ها و مشکلات دنیا را به یاد شیرینی و سعادت بهشتی بر خود گوارا ساز»

ساده زیستی و ساده پوشی و زندگی با روح و صفا، سبک و سیره فاطمه (سلام الله علیها) بوده و دائماً بردوری گزیدن از اسراف و عدم زندگی در اسارت تجملات اصرار می ورزید چرا که زندگی پر زرق و برق و تجملی به جای این که انسان را به نیک بختی و آزادی و آزادگی و آرامش خاطر برساند او را به انواع قید و بندهای بیهوده گرفتار می نماید.

تریت نسلی با دغدغه کار و تلاش و اصلاح الگوی مصرف:

در فرهنگ اسلامی کار یک ارزش است و اسلام، مردم را برای برطرف کردن نیازهای زندگی، به کار و کوشش امر کرده و از بیکاری، تنبلی و سربرار دیگران شدن به شدت منع کرده است زن در کانون خانواده با تربیت صحیح و مناسب می تواند فرزندان را به جامعه تحویل دهد که دغدغه کار داشته باشند و نسبت به فرهنگ کار و تلاش نگاه مثبت و ارزشمند داشته باشند. وبا تبیین روش درست مصرف ودوری از اسراف مانع از هدر رفت انرژی و سرمایه های ملی باشند.^۱

نتیجه گیری

با توجه به بررسی همه عوامل مؤثر در اقتصاد مقاومتی و در این برهه از زمان، بحث اقتصاد مقاومتی در جوامع اسلامی، نقش زنان روشن و برجسته است و در چنین شرایط اقتصادی باید در مقابل کشورهای استعماری خود نگهدار و خویشتن دار بود.

زنان هم که در صف اول مقاومت هستند باید چند جبهه را مدیریت کنند، هم به عنوان مدیران اقتصادی خانواده به نقش تعیین کننده‌ای را هم در برنامه ریزی و ساماندهی منابع مالی خانواده برعهده دارند و هم به عنوان تربیت کننده نسل آینده وظیفه خطیر تربیت و فرهنگ سازی کودکان و نوجوانان را بر عهده دارند از این نظر نقش زنان بسیار پر رنگتر از نقش مردان و هم سو و هم جهت با آنان می‌باشد. اولویت بندی مخارج و توجه به ضروریات زندگی در وهله نخست متوجه زنان است. چراکه بایستی با توجه به منابع محدود نیازهای متعدد یک خانواده را برآورده سازد و عهده پاسخگویی به نیاز خانواده، موجبات آسودگی خاطر همسر و فرزندان را نیز برآورده کند. و اگر به اشتغال بانوان توجه بیشتری شود و موانع را از سر راه این قشر مهم و تأثیرگذار بردارند کمک بزرگی به اقتصاد مقاومتی میشود. تولید ملی و بالا بردن کیفیت تولید داخل به صورت جهادی به عهده مردان و زنان و حمایت از تولید داخلی در خانواده‌ها مسئولیت زنان است. چراکه مادران در خانواده‌ها نقش فرهنگسازی را برعهده دارند.

بازیابی هویت زن مسلمان و پرهیز از چشم و همچشمی های نامناسب و توجه زنان به این نکته که باید روی تولید ملی کار شود و از خرید محصولات خارجی حتی المقدور خوداری کنند و اینکه با خرید محصولات تولید داخل به توسعه و پشرفت اقتصادی کشورهای خود کمک کنند سبب می شود تا زنان در این جهاد اقتصادی موفق باشند.

فهرست منابع

* قرآن کریم

* نهج البلاغه

۱. جبران مسعود، الرائد، مترجم: رضا اترابی نژاد، انتشارات آستان قدس رضوی، تهران، ۱۳۷۶، ج ۱،
۲. خانواده و نقش آن در اقتصاد مقاومتی، محمود اصغری.
۳. عسگری، علی، اقتصاد مقاومتی، تهران: نشر مهر، ۱۳۹۱.
۴. غررالاحکم و دررالکلم، عبدالواحد الامدی التمیمی، دارالکتاب اسلامی.
۵. فرهنگ بزرگ سخن، حسن انوری، انتشارات سخن، تهران، ۱۳۸۱، ج ۱،
۶. فرهنگ فارسی معین، محمد معین، انتشارات فرهنگ نما با همکاری انتشارات کتاب آراد، تهران، ۱۳۸۷، تک جلدی،

۷. فرهنگ فارسی معین، محمد معین، تک جلدی،

۸. الکافی، ج ۴، ح ۲

۹. کشوری، مجید، اقتصاد در خانواده، چاپ دوم، مشهد: صیانت، ۱۳۹۲.

۱۰. مدرسی سریزدی، سیده جمیله، مدرسی سریزدی، سید محمد، کارآفرینی، انتشارات ترمه، تهران، چاپ اول ۱۳۸۸،

۱۱. مطالعات، منیره داوودی، ص ۱۲۰ پژوهشی فصل نامه علمی دو، زنان.

مقالات

۱. مقاله نقش زنان در تحقق اقتصاد مقاومتی، زهره حاتمی

۲. دو فصلنامه علمی - تخصصی مطالعات پژوهشی زنان،

سایت ها

۱. www.Vista.ir

۲. سایت ویکی پدیا

۳. سایت واژه یاب

۴. سایت راسخون، دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۳۹۳